

ובין לרבי אליעזר, באופן אחר: מה ששינוי במשנה בין בדברי רבנן ובין בדברי רבי אליעזר "לסיכוך", אין פירושו שיחדה בפירוש לסיכוך, אלא שעשאה סתם.⁽³⁷¹⁾ וביאור מחלוקתם הוא:

במחצלת גדולה, כולי עלמא לא פליגי דסתמא לסיכוך. שהרי תנא קמא, המדבר במחצלת גדולה, פסלה לסיכוך דוקא אם עשאה בפירוש למשכב, אבל בסתם הרי היא כשרה. ואף רבי אליעזר לא אמר אלא שאם עשאה בפירוש לשכיבה הרי היא פסולה.

כי פליגי — במחצלת קטנה:

תנא קמא, שחילק בגדולה בין אם עשאה לשכיבה לעשאה סתם, סבר, דוקא במחצלת גדולה מחלקים כן, אבל בקטנה סתם מחצלת קטנה לשכיבה היא עומדת, ופסולה לסיכוך.

ורבי אליעזר, שחילק גם במחצלת קטנה בין עשאה לשכיבה לעשאה סתם, סבר, סתם קטנה נמי לסיכוך היא עומדת.

כ-א והכי קאמר תנא קמא: מחצלת הקנים גדולה, עשאה לשכיבה — מקבלת טומאה ואין מסככין בה.

דהיינו, טעמא דעשאה לשכיבה, הא אם עשאה בסתמא, נעשה כמי שעשאה בפירוש לסיכוך, ומסככין בה.

וכל זה דוקא במחצלת גדולה.

אבל קטנה, עשאה לסיכוך, מסככין בה.

דהיינו, טעמא דעשאה בפירוש לסיכוך, הא אם עשאה בסתמא, נעשה כמי שעשאה לשכיבה. לפי שסתם מחצלת קטנה לשכיבה היא עומדת, ואין מסככין בה.

ואתא רבי אליעזר למימר: אחת קטנה ואחת גדולה, אם עשאה סתמא כשרה לסיכוך.

אמר ליה אביי לרבא: אי הכי, שבא רבי אליעזר לומר, שאותו חילוק האמור במחצלת גדולה נאמר גם בקטנה, היאך שנינו: רבי אליעזר אומר: אחת קטנה ואחת גדולה? שמשמע כי גם הגדולה דינה כקטנה, והרי אחת גדולה ואחת קטנה מיבעי ליה לרבי אליעזר למימר! והיינו להיפך, שגם הקטנה דינה כגדולה!?

ועוד, אדרבה, הרי מוכח דכי פליגי, בגדולה הוא דפליגי. ורבי אליעזר לחומרא בא לומר, ולא כפי שאמרת, שבא רבי אליעזר להקל ולומר שגם מחצלת קטנה אינה פסולה אלא אם כן עשאה במפורש לשכיבה.

והראיה לכך מהא דתניא, ששינוי בברייתא: מחצלת הקנים גדולה שעשאה בסתם, מסככין בה.

רבי אליעזר אומר: אם אינה מקבלת טומאה, וכגון שעשאה בפירוש לשם סיכוך, מסככין בה, אבל בסתם אין מסככין בה.

לסיכוך, וכגון שלא פירש לשם מה עשאה, מסככין בה ואינה מקבלת טומאה. תוספות.

371. ולשון המשנה מתפרש כך: מחצלת שעשאה בפירוש לשכיבה, מקבלת טומאה ואין מסככין בה. ואם אנו יכולים לומר בה שהיא